

In het zuiden van Friesland, tegen de grens met Overijssel, liggen twee weidse moeras- en veengebieden: Rottige Meente en Brandemeer. Boswachter Roel Vriesema van Staatsbosbeheer zette hier een rondwandeling uit van 15 kilometer.

De route

Start: P-plaats aan de Peter Stuyvesantweg (N351), 8481 JA Nijetrijne. Volg de rood gemarkeerde paaltjes.

Lengte: 15 km (in te korten tot 8 km).

1. Van water tot bos

De wandeling start vanaf de parkeerplaats en gaat via de rode paaltjes noordwaarts. U bevindt zich hier al meteen midden in het natuurgebied de Rottige Meente. Wandelend langs een gegraven trekpat passeert u een oud bos. Een moerasbos als dit is in feite het eindstadium in het proces van verlanding. Tijdens deze wandeling passeert u de diverse stadia van het proces van open water tot moerasbos. De eerste fase is die van de waterplantenmassa's. Daarna volgt het rietland, dat als kragge nog altijd drijft op het water. Als de bodem zo stevig is dat er ook bomen kunnen groeien, is de laatste bereikt. De oudste bomen sterven langzaam af en leveren veel voedsel en nestgelegenheid op voor zoogdieren en vogels.

2. De Scheene

U komt bij een brug over de Scheene, het veenrieviertje waarlangs vroeger turf per praam werd afgevoerd. De eerste bewoners van het gebied vestigden zich hier al in de dertiende eeuw en bouwden een meestal armoedig bestaan op. Tot omstreeks 1950 leefden ze vooral van de turfwinning, visserij, rietteelt en landbouw. Omdat de bodem erg nat was, leverde de landbouw niet veel op. De meeste boerderijtjes en veenarbeidershuisjes die er stonden zijn inmiddels afgebroken. Aan de overgebleven woningen is nog goed te zien dat het hier niet bepaald een vetpot was.

In de tijd dat de Scheene nog werd bevaren,

moesten de bruggetjes af en toe open. Met behulp van een grote kei als contragewicht werd het draaien vergemakkelijkt. Over zo'n brug, toepasselijk De Draai genaamd, staat een kleine hut van Staatsbosbeheer waar informatie te vinden is over de Rottige Meente.

3. Krabbenscheer

Na de brug rechts over het schelpenpad de rode paaltjes volgen. Na een bocht over een bruggetje ziet u rechts een klein petgat barstensvol drijvende bladrozetten met stekelige bladeren. Dit is krabbenscheer, een karakteristieke waterplant die alleen in schoon water groeit. Deze plant groeit in een paar jaar tijd uit tot een stevige drijvende vegetatiemat waar je op kunt lopen. Iets verderop komt u bij de prachtige gerestoreerde Scheenesluis, die een belangrijke rol vervult in de geschiedenis van de Rottige Meente. De ontsluiting van het gebied door schippers ging door deze sluis. Een voormalig café is nog te herkennen aan het uithangbord 'de laatste stuiver'. Wachtende schippers konden hier onder het genot van een borrel nog even het laatste nieuwtje kwijt.

Bij de sluis gaat u linksaf verder.

4. Rond de Brandemeer

Aan het einde van het pad gaat u rechts over de brug van de Helomavaart (Oldelaamsterbrug). Hier verlaat u de Rottige Meente en komt u in de Brandemeer. Direct na de brug neemt u links het wandelpad over het grasland.

De route voert langs rietland en water. Rechts van u ziet u het prachtige gagelstruweel tussen de rietvelden. De route buigt nabij het vaarwater de Tjonger rechtsaf. |

Het beheer van de Rottige Meente en de Brandemeer is erop gericht alle facetten van het gebied – van open water, rietland, hooilanden tot moerasbos - in stand te houden. Dit betekent dat er veel werk moet worden verricht. In dit deel van de Brandemeer worden de uitgestrekte rietvelden ieder jaar opnieuw gesneden. Het riet wordt gebruikt voor dakbedekking.

Lopend langs de Tjonger komen we uit bij een historisch sluisje. Dergelijke sluisen deden vroeger dienst voor de ontsluiting van het gebied. Tegenwoordig is geen scheepvaart meer mogelijk tussen de Tjonger en Brandemeer. Voorbij de sluis buigt de route af naar rechts over een schelpenpad.

5. Bokploegpad

Langs deze route passeert u enkele ijzeren molentjes die de aan- en afvoer van water regelen voor de rietlanden. Aan het eind van het schelpenpad staat een schuur van Staatsbos-

beheer met informatie over de flora en fauna en de historie van de Brandemeer. Ondermeer over een groep onderduikers, de Bokploeg, die zich hier in de oorlog in een oude schuit schuilhield. Het laatste deel van het schelpenpad is vernoemd naar deze groep. De schuur is altijd open en tevens een ideale plek om even uit te rusten.

6. Let op de baardman

Na de informatieschuur vervolgt u de route rechtsaf en gaat geleidelijk weer terug naar de Oldelaamsterbrug. Hier passeert u de vogelkijkhut van de Brandemeer.

Hier zijn regelmatig grote zilverreigers te zien: blinkend witte elegante reigers. Het baardmannetje, een fraaie mezensoort, voelt zich hier ook thuis. De vogel nestelt bij voorkeur in overjarig riet. Het mannetje heeft een prachtig blauwe kop en zwarte hangsnor.

Over de brug gaat de route links het schelpenpad op en halverwege gaat u rechtsaf het voetpad op. De huizen die u passeert werden vroeger bewoond door boeren, rietsnijders en vissers. Tegenwoordig zijn het veelal vakantiewoningen.

7. Zonnende slangen

Schrik niet als u op een warme dag een slang tegenkomt op het wandelpad. Het is een ringslang, een niet-giftige slangensoort. Halverwege het voetpad buigt de route weer naar links en aan het einde van het pad gaat u rechtsaf over een bruggetje en direct weer links over het riviertje de Scheene. De route voert u over het grasland langs een prachtig rietveld. Langs het water aan de rechterkant groeien veel waterplanten. Tot half juni is het hier ook een gekleurde deken van weidebloemen met o.a. de zeldzame echte koekoeksbloem. De route eindigt weer bij de Peter Stuyvesantweg, waar u links gaat en zo weer bij de parkeerplaats komt.

Tips van de boswachter

Boswachter Roel Vriesema: "Er is ook een spannende korte wandelroute van ca. 3 km die over vlonders door moerasbos en rietvelden gaat. Deze start op dezelfde parkeerplaats. De lange wandelroute is rood gemarkeerd. Hij gaat voor een deel over veengrond en plaatselijk kan het nat zijn. Trek dus stevige en waterdichte schoenen aan. Het is ook mogelijk om slechts een deel van de route te lopen. Ga in dat geval niet naar de Brandemeer en steek de Oldelaamster brug niet over (zie kaartje). De lengte is dan ongeveer 8 km. Maar als het erin zit moet u toch beslist gaan kijken op de Brandemeer, al is het maar voor de leuke informatieschuur van Staatsbosbeheer. U komt ook langs de vogelkijkhut. Vrijwel zeker ziet u daar grote zilverreigers en wie weet, misschien wel een visarend."

- Onderweg komt u geen horeca tegen, neem dus zelf voldoende proviand mee.
- Honden mogen mee, maar moeten wel aan de lijn.

Bereikbaarheid

- **Per openbaar vervoer:**

Vanaf NS-station Wolvega met buurtbus 108 (ieder uur tot 19uur, niet op zondag).

- **Per auto:**

Via Almere/Lelystad: A6. Bij splitsing (voorbij Emmeloord) A6 links aanhouden, richting Joure/Lemmer. Afslag Wolvega, N 351 richting Wolvega tot voorbij het bord Scherpenzeel/Munnikeburen. Hier begint Nijetrijne. De weg heet Peter Stuyvesantweg. Doorrijden tot aan de linkerkant een parallelweg begint en deze oprijden. Naast huisnummer 134 bevindt zich een kleine parkeerplaats van Staatsbosbeheer. Parkeer de auto hier of op het gras naast de ventweg. Volg het wandelpad met de rode paaltjes. Vanaf Heerenveen via de A 32 richting Meppel/Zwolle. Afslag Wolvega, N 351 richting Kuinre/Emmeloord. Na de brug over de Helomavaart begint Nijetrijne. Neem rechts de parallelweg en vervolg als hierboven.